

DE TRIBUNE

Redactieadres:

D. J. WIJNKOOP N. Prinsengracht 10
Amsterdam.

SOC. DEM. WEEKBLAD

Administratieadres:

J. C. CETON, Wijttenbachstraat 13
Amsterdam.

VERSCHIJNT ELKEN ZATERDAG.

Abonnementsprijs bij vooruitbetaling 40 cent per 3 mnd.
Buitenland 65 ct. Losse nummers 3¹/₂ ct.
Advertentiën per regel 15 cent. Bij abonnementen speciaal tarief.

Orgaan van de Soc.-Dem. Partij

Redactie: J. C. CETON, H. GORTER,
W. v. RAVESTEIJN Jr. en D. J. WIJNKOOP.

Bij dit nummer behoort 'n Bijvoegsel.

EERSTE BLAD.

INHOUD Hoofdblad: Het Meifeest der Arbeiders. — 1 Mei. — Een revolutionair Feest. — Meerwaarde en Uitbuiting. — De Mijnarbeidsdagverkortung. in de Belgische Kamer. — Het Platteland en 1 Mei. — Brieven uit België XVII. — Over een „niet-steile" Beweging. — Ontwerp-Strijdprogram. — Advertenties.

Bijblad: Meifeest in Nederland. — Onze Taak. — Partijnieuws. — Afdelingen. — Ontwerp-Statuten. — Ontwerp-Huishoudelijk Reglement.

BEZOEKT DE MEIMEETINGS

Het Meifeest der Arbeiders.

Wat ook, werkers der wereld, u nog houdt gebonden,
Neemt vandaag van uw werk allen vrij:
Achter u zijn de wolken door winter gezonden,
Tredt nu aan in het zonlicht, en blij.

Nu de knoppen ontbotten en d' aard doet opwellen
Nieuw groensel en Meibloesems meest,
Laat uw harten, en luide uw stemmen nu zwellen,
Viert vol vreugd 's werelds arbeidersfeest.

Laat waaien nu wind, aller landen banieren
Met een boodschap van strijd en van hoop:
De Meiboom steekt op, laat guirlanden nu zwieren
In wier kring nu het volk loopt te hoop.

En ieder der fladdrende wimpels beduidt,
Die van uit vrijheids hart komen wappren:
Dat, mogen nog ver zijn het doel en de buit,
Aan 't verwinnen neemt deel allen, dappren.

Al 't hopen der wereld in uw zaak bestaat,
Menschheids' zijn is uw strijd, en uw vlag
Ontrollend de vrijheid, op het glanzend gelaat
Van de Toekomst omsluiert den lach.

Zijt gij vereenigd slechts enklen of velen,
Laat uw leuzen zijn duidelijk en klaar;
Wat uw kleur zij — weest vogels der lent uit wier kelen
Klink' één lied, d' eerste Meidag van 't jaar.

Van bloeiend nieuw leven, dat, nu nog bedolven,
Ongenoed, brengt zijn vormen reeds voort,
En zoo zeker komt als naar 't zeestrand de golven:
Van die hoop weest de nieuwe geboort!

Staat pal dan, o werkers, en krachtiger schaaft
U aaneen, hand in hand, tot een keten
Geschakeld, gesmeed tot een ring rond de aard,
Zoo ge uw hoop vervuld eens wilt weten.

Enmaal, in dien kring, zusters, broers met elkandren,
Zal 't schoon huis van den nieuwen tijd,
Gebouwd staan door u, voor uzelf, niet voor andren,
Als van d' aarde de meesters gij zijt.
(Vert. door J. G. T.) WALTER CRANE.

1 MEI!

Bewustwording en vereeniging wil de maatschappij.
Het kapitalisme drijft *tot aldoor grooter bewustzijn* van de natuur. De natuurkrachten worden gezocht, erkend en in den dienst der menschen gesteld. Men wil niet meer instinktmatig leven, maar met bewustzijn alles beheeren. Het transport, de handel, de fabrieken, de landbouw, worden met beheerschte natuurkrachten, met krachten waarvan men zich bewust geworden is, gedreven. De mensch wil een vrij schepsel worden, geestelijk vrij. Niet meer slaaf, maar meester.

Wij willen ook de maatschappij onderwerpen. Zij moet geen monster meer blijven, dat ons opvreet. Haar reusachtig lichaam moet erkend en bedwongen. Zij is een monster midden in de natuur, dat nog te sterk is voor ons. Zij beheert en overwint ons, wij niet haar. Zij scheidt krisissen, armoede, zwendelarij, diefstal, prostitutie, ziekte, zwakheid, vroegen dood, werkeloosheid. Wij moeten haar baas worden.

Het kapitalisme is ook begonnen haar te onderzoeken, en, voor een klein deel, haar met bewustzijn te beheeren.

Gemeente- en Staatsexploitatie, arbeidswetgeving, coöperatie, trust, syndicaat en kartel heeten de kapitalistische pogingen om haar meester te worden. Men is er nog niet ver mee, maar men drijft er naar.

En het kapitalisme *vereenigt*. Het vereenigt de natuurkrachten in groote geheelen, en de productiemiddelen.

En het vereenigt de *menschen* in fabrieken, in handel en transport; het scheidt de millioenen loonarbeiders en vereenigt ze in steden, in havens, langs de sporen en de rivieren.

Het is de arbeid, die dat doet. De moderne arbeid drijft ons allen, kapitalist en proletariër, boer en kleinburger, tot bewustwording en vereeniging. Wij kunnen niet anders, wij moeten vooruit, wij moeten andere nieuwe menschen worden door de kracht van den arbeid, die ons draagt, scheidt, stuwt.

De arbeid, de moderne arbeid dringt tot bewustzijn en vereeniging. Met andere woorden: de arbeid *organiseert*. Want bewuste vereeniging, dat is organisatie.

* * *

En in dien grooten algemeenen drang der menscheid, die door den arbeid gestuwde ontwikkeling der menschen tot nieuwe bewuste samenlevingsvormen, wil het proletariaat, het bewuste sociaal-demokratische gedeelte er van, *meedoen*.

Het wil ook bewustwording, het wil ook vereeniging en het wil ook organisatie.

Het wil ook de maatschappij en de natuur leeren kennen. Het wil ze ook beide meester worden en ze beheeren. Niet langer de slaaf er van zijn, maar de meester, allen te zamen.

De eeuwen lang gedrukten, de altijd onderworpenen komen eindelijk uit hun hoeken, en, talrijk als de knoppen op den eersten Meidag, vertoonen zij zich in het licht en roepen: „Nu is *onze* tijd, nu kan de arbeid *ons* van alléén vereenigd, van zwak sterk, van dom wijs, van verstrooid georganiseerd maken." En de proletariërs dringen naar kennis en naar vereeniging.

Het kapitalisme maakt de bezitters. bewust en vereenigt ze, en doet hetzelfde met de niet-bezitters.

Maar met beide op verschillende wijze!

De bezitters willen bewustzijn en organisatie, voorzoover het hun winst, hun rente, hun dividend, grooter maakt en hun macht over de arbeiders. Zij willen de trusts, maar voor de uitzuiging hunner medemenschen. Zij willen maatschappijen, maar voor de concurrentie; zij willen coöperatie en staatsexploitatie, maar om versterking van hun geldmacht; zij willen arbeidswetgeving, maar om hun arbeiders zoete slaven te houden. Zij willen ook de menschen, *hun* arbeiders, wel in hun fabrieken, op hun sporen en booten bij honderden vereenigen, maar niet als *menschen*, — wel als raadjes van hun bedrijf, als waren, niet beter dan het andere „warengepeupel", goed om geld uit te maken en meer niet. Zij willen ook wel bewust zijn van hun maatschappij, maar alleen zoover die maatschappij in stand en de arbeidersklasse dus arbeidersklasse blijft. Tot zoover gaat hun lust naar kennis en organisatie.

Maar het proletariaat wil meer, wil verder. Het proletariaat wil de stuwkracht van den arbeid tot wetenschap en éénheid der menschen verder gebruiken dan het kapitaal. Het wil niet de eenheid van het kapitaal binnen de concurrentie, maar het wil de opheffing van alle concurrentie en alle kapitaal tot een groter eenheid, het wil niet trusts, en coöperaties en gemeente- of staatsbedrijven, maar de opheffing daarvan tot één gemeenschappelijk werken aller menschen in ééne eendrachtige vereeniging, het wil niet de organisatie van arbeiders in werkplaatsen, in land en stad als radertjes van machines, als winstmakers onder en voor anderen, maar het wil de vereeniging en de organisatie van alleen vrije, gelijke en broederlijk gezinde menschen.

Het sociaal-democratische proletariaat wil geheel dat, wat de arbeid wil. Als hij geleerd heeft te luisteren, dan hoort de sociaal-democraat de productiekrachten, de arbeidsmiddelen, den arbeid roepen en steeds luider roepen om communistiche, socialistiche aanwending, om bewust, planmatig gebruik, om afronding tot één systematisch geheel in handen van bewust-vereenigde menschen.

*Dat is, wat de arbeid wil, wat de arbeid eischt. En dat wil het bewust proletariaat. Dat willen de arbeiders. Geheel en volkomen, niet gedeeltelijk.

De arbeiders willen de geheele ontwikkeling der maatschappij; de bourgeoisie de gedeeltelijke.

Daar ligt de kloof tusschen bezittende klassen en niet-bezitters, tusschen bourgeoisie en proletariaat. Daarom gaat de klassenstrijd. *En van dien arbeiderswil, die dus één is met den wil van den arbeid, is de eerste Meidag het gloeiende teeken.*

* * *

Wees ons gegroet, eerste Meidag, met uw bloemen en knoppen en gras! Gij gaat open in de Natuur, wij in de Maatschappij. Wij brengen ook iets nieuws, iets wat er nooit was. De arbeidersklasse brengt het. Wij voelen ons aan u verwant. Gij zijt de dag der liefde, wij van de broederschap. Gij zijt de dag der vrijwording, wij van de vrijmaking. Gij zijt de dag der hoogste bewustwording in de Natuur, wij van het hoogste weten in de Maatschappij.

* * *

„Wij eischen den achturedag", omdat hij alleen den overarbeid matigen kan, en het eentonige, eeuwig

hetzelfde van het smeden en hameren, het delven en houwen, het weven en spinnen kan breken.

Wij eischen den achturedag, omdat hij alleen den jongeling kan leeren wat hij doen moet, hoe hij zijn moet om waarlijk een arbeider te worden, in dien hoogen zin van het woord, dien de nieuwe maatschappij, dien onze tijd daaraan hecht. Een man, die, diep onder het kapitalisme, geen slavernij in zich kent. Een man, die zichzelf en zijn kameraden disciplineert en organiseert. Een strijder tegen het kapitalisme. Een man, die van niets kwaads droomt, maar alleen van het socialisme en wat hij er voor doen kan. Een man, zooals geen tijden ooit zagen, maar in bewustzijn, in broederlijken zin en in geest van vereeniging ver boven alle vroegere tijden.

De achturedag leert het jonge meisje, de jonge arbeidster, dat haar plaats is tusschen de jonge mannen, en hoe. Niet als hun speelpop, niet als hun genot, maar als hun medestrijdster. Hij leert haar kennen haar eenheid met hem in den arbeid, en haar eenheid met hem in den strijd om een betere toekomst. De achturedag geeft haar de kracht om rijp te worden voor die taak, en voor die heerlijke taak, die haar als moeder wacht.

Daarom eischen wij den achturedag.

Wij eischen den achturedag, omdat die alleen den vader en de moeder vrijwaren kan voor die uitputting, geestelijk en lichamelijk, waardoor hun kinderen in hen ellendige ouders zien. De achturedag kan maken, dat het kind zijn vader en moeder bewondert als voorbeelden van kracht, zedelijkheid en gezondheid. De achturedag kan maken, dat de ouders in hun kinderen bewonderen een heerlijker geslacht dan zij zelf waren, een nieuwe bron, een betere hoop en een vaster onderpand voor de toekomst.

Wij eischen den achturedag, omdat dan de man voor de vrouw ten volle een man, de vrouw wezenlijk een vrouw kan zijn. Omdat zij zich dan om zijn idealen kan bekommeren, ze tot de hare maken, omdat zij dan wezenlijk gezamenlijk niet alleen leven, maar ook denken kunnen. Omdat die hoogere gemeenschap, de totale gemeenschap, alleen door hem mogelijk wordt.

Wij eischen den achturedag, omdat alleen dan vader en moeder en kinderen wezenlijk eene éénheid wezen kunnen.

Wij eischen den achturedag, omdat hij het loon verhoogt. Een korte dag maakt een dapper strijder, die winnen kan.

Wij eischen den achturedag, omdat hij het leger der werkelozen verkleint. Omdat hij het werk geregelder maakt en het gevaar voor crisis minder.

Wij eischen den achturedag, omdat hij de vakvereeniging versterkt. Mannen en vrouwen treden haar binnen, als zij een uitgerust lichaam en een niet meer verdoofden geest hebben. Wat zou ons Holland, wat zou de aarde zijn als de geest der arbeiders niet dof, hun lichaam niet meer moe was!

Wij eischen den achturedag, omdat de korte arbeidstijd alleen alle mannen en vrouwen, arbeiders, in de vakvereeniging voor goed kan samenbrengen; de vakvereeniging, die voorloopster der toekomstmaatschappij, die noodzakelijke voorvechtster van het proletariaat, die bron der solidariteit.

Wij eischen den achturedag, omdat zij geeft de kennis der maatschappij. Omdat de kennis der maatschappij alleen den arbeider bevrijden kan, omdat zij hem geeft het klassebewustzijn, omdat zij hem geeft de ontwikkeling en de noodzakelijkheid van het socialisme leert, daarom eischen wij den achturedag.

Wij eischen den *wettelijk* geregelde achturedag voor het geheele proletariaat, omdat alleen de politieke strijd het proletariaat tot een macht kan smelten, die de macht van het kapitalisme breken kan.

Wij eischen den achturedag, omdat alleen een lichamelijk, geestelijk en zedelijk sterk proletariaat het kapitalisme ter neder werpen kan, omdat de geregelde arbeidstijd de eerste voorwaarde is voor de geheele geestelijke beheersching der natuur en der maatschappij door de geheele menschheid, omdat hij de eerste voorwaarde is voor de eensgezinde, georganiseerde vereeniging van alle menschen als vrijen en gelijken.

Wij eischen hem, omdat hij een middelpunt is voor de organisatie van miljoenen, en omdat wij hem alleen door den aandrang van miljoenen zullen krijgen.

* * *

Wij groeten u, eerste Meidag, dag van heerlijkste schoonheid, gloeiendste liefde en hoogste weten in de Natuur. Wij vieren u, in de maatschappij, in strijd. Wij zullen u in strijd zoo lang vieren, totdat ons hoogste weten, onze gloeiendste liefde, en onze heerlijkste schoonheid ook tusschen ons zijn. H. G.

Een revolutionair feest.

De 1 Mei-dag is voor ons, voor de arbeidersklasse een revolutionair feest. Zooals onze partij een revolutionaire partij is, zoo is 't Meifeest een geregeld terugkomende manifestatie van de revolutionaire gezindheid van het proletariaat. Van 't proletariaat, dat, zooals 't internationaal kongres van Parijs dit zeide, „overtuigd is, dat de emancipatie van den arbeid en der menschheid slechts kan uitgaan van 't als klasse en internationaal georganiseerde proletariaat, dat de politieke macht veroverd, om de onteigening van 't kapitalisme en de maatschappelijke in bezit neming der productiemiddelen te bewerkstelligen.”

In tweeërlei opzicht alzoo is het Meifeest een revolutionaire feestdag, want het wijst ook de arbeiders heen naar de politieke actie, naar de verovering van de staatsmacht — insluitende alzoo de erkenning, dat dit 't machtigste middel der kapitalistische klasse is — en de sociale revolutie niet doorgevoerd kan worden, zoo lang niet de politieke macht veroverd is.

De arbeiders hebben van een of andere burgerlijke revolutie niet alleen niets te wachten, doch de loop der maatschappelijke ontwikkeling wijst er — Kautsky betoogt 't in zijn laatste brochure zoo duidelijk — steeds meer op, dat slechts één revolutie nog mogelijk is, dat is de proletarische revolutie.

Organisatie is daarvoor het wachtwoord. En onze 1 Meidag is de manifestatie van het steeds verder doordringend organisatiebesef, het steeds aangroeiend klassebewustzijn, dat tot de sociale revolutie zal leiden.

Daaronder verstaan wij niet — slechts onze burgerlijke tegenstanders maken het ervan — een soort anarchie, een opstand, waarbij vermoord en geplunderd zou worden en wat dies meer zij. Doch evenmin zijn we van meening, dat 't er eene zal zijn, zoo onmerkbaar en zoo langzaam van 't een in 't ander overgaande, als sommigen onzer medestanders dat wel gelieven voor te stellen.

De kapitalistische klasse zal haar macht niet afstaan dan na strijd, na strijd met alle haar ten dienste staande machtsmiddelen.

Het revisionisme deelt onze opvattingen omtrent de betekenis dier sociale revolutie niet.

Zij zijn het, die aan de hervormingen door de kapitalistische klasse toegestaan of op haar veroverd, een te groote waarde hechten. Zij meenen, dat én de vakbeweging én de coöperatie, én de arbeidswetgeving langzamerhand de kapitalistische klasse van de eene stelling tot de andere zullen verdringen en ze onmerkbaar zal onteigenen, zonder politieke revolutie, zonder verandering van het wezen der staatsmacht.

Een nieuwe theorie — in schijn; een oude — in wezen. Men behoeft slechts de namen Proudhon en Owen te noemen, om 't oude kleed te zien, dat een nieuw gewaad lijkt.

Nog andere tendenzen zijn een gevolg dezer nieuwe taktiek, dezer nieuwe opvatting, als zou het proletariaat de politieke macht kunnen veroveren zonder revolutie, d. w. z. zonder een belangrijke machtsverplaatsing in den staat, en wel dat zou kunnen worden samengewerkt door een verstandige taktiek met de het proletariaat het naast staande burgerlijke partijen, waarmee men een soort coalitie-regering zou vormen, daar elk der partijen op zichzelf niet sterk genoeg is.

Men staat dan reeds klaar met het verwijt, als zouden wij meenen, dat arbeidswetgeving of vakbeweging of coöperaties niet nuttig of noodzakelijk zouden zijn. Doch, daarover zijn we het allen eens. Wat we bestrijden is, dat de kapitalistische klasse een zoodanige ontwikkeling dezer factoren zal toelaten, dat ze onze bevrijding uit den kapitalistischen druk zou beteekenen. Alsof niet de kapitalistische klasse met alle machtsmiddelen zulk een tegenstand zal bieden, dat deze slechts door een eindstrijd zal kunnen worden beslist.

Men heeft 't voorgesteld alsof wij de burgerlijke partijen dan zouden beschouwen als „één reactionaire massa”. Alsof wij niet elk verschil tusschen hen ten bate van onze klasse zouden willen uitbuiten! Alsof niet juist de arbeidswetgeving en 't toestaan van meerdere politieke rechten juist daarvan 't gevolg zijn!

De bezittende klasse moet eischen, dat de staatsmacht steeds zal worden gebruikt in haar belang, onze klasse — zoo die vertegenwoordigers in een ministerie kon hebben — zou dit eveneens in haar belang moeten eischen. De klasses tegenstellingen tusschen proletariaat en kapitalisme zijn eenvoudig zoo groot, dat beide klassen niet samen in een staat kunnen heerschen.

Onze Meidag is een revolutionair feest. Hij predikt niet de mogelijkheid van een verzoening tusschen

kapitaal en arbeid. Hij zegt ons, hij zegt de gansche arbeidersklasse, dat slechts de opheffing der klassen den wereldvrede zal kunnen brengen.

Elk jaar op den eersten dag van Mei komen de proletariërs van alle landen bijeen op hun verbodderingsfeest, wetende, dat ook dit weer een halte is op den lijdensweg, dien ze afleggen, en dat het doel van hun strijd steeds nader komt.

Ook op dezen 1en Mei zullen we bijeen zijn, ondanks de moeilijkheden van den strijd in de vaste overtuiging dat deze zal voeren, door de sociale revolutie tot de bevrijding der arbeidersklasse van kapitalistischen dwang.

C.

Meerwaarde en Uitbuiting.

Waarom eischt het internationale proletariaat den achturedag? Omdat deze eisch de incarnatie is van zijn klassebewustzijn, zijn denken!

Een normale arbeidsdag! Daarmee spreekt het proletariaat uit, dat het in zijne gedachtenwereld geen rekening meer wenscht te houden met de ideeën voortgekomen uit de burgerlijke maatschappij. Deze heeft de arbeidskracht der proletariërs tot een koopwaar gemaakt, onderworpen aan dezelfde economische wetten, als katoen, suiker, koffie, of welke waar ook. En nu is de grondstelling der burgerlijke staatsorde: „De koper moet naar willekeur over zijne waren kunnen beschikken.” Door nu den normalen arbeidsdag van acht uur te eischen maakt het proletariaat zich van deze burgerlijke ideologie los, stoort zich niet aan de rechtsregelen der maatschappij van warenproductie, proclameert andere vormen dan de huidig geldende.

De bourgeois-maatschappij eischt dat de koper vrij, onbelemmerd over zijne waren beschikken zal. Het proletariaat, de bringer der nieuwe samenleving, tast door zijn actie voor den achturedag dit burgerlijk principe in zijn hartader aan en verkondigt daarmee, dat de dagen der oude samenleving geteld zijn. „Niet vrij, niet onbelemmerd zult gij over onze arbeidskracht beschikken,” roept het zijnen uitbuiters toe, „uwe wetten van waren-bezit zijn voor ons doode formules; wij willen dat de mensch de productie, niet dat de productie den mensch beheerschen zal.”

Bovendien weet de werkersklasse, dat door de invoering van haren eisch het ontwikkelingsproces der maatschappij bevordert wordt. Zij heeft leeren inzien, dat onder het kapitalisme de uitbuiting nooit kan worden opgeheven, dat de meerwaardevorming het doel is der huidige maatschappij, maar de wijze van meerwaardevorming kan en mag haar niet onverschillig zijn.

Een deel van den arbeidsdag werkt de arbeidende klasse slechts voor zich zelf, het andere gedeelte van den dag werkt zij voor de bezittende klassen, brengt zij de meerwaarde voort. En nu kunnen de kapitalisten deze meerwaarde op twee wijzen vergrooten. Ten eerste door verlenging van den arbeidsdag, de meest ruwe wijze van meerwaarde-vermeerdering, ten tweede door verbetering der techniek. Immers als de arbeidersklasse in staat is in korteren tijd haar levensonderhoud voort te brengen, dan blijft er een groter deel van den arbeidsdag voor de meerwaardevorming over. En hoe meer de machine doordringt, hoe beter de arbeidsmethoden, des te korter is de tijd die het proletariaat nodig heeft voor de productie van zijn eigen levensonderhoud, dus des te groter de meerwaardevorming.

Door nu den achturedag te eischen, verlangt het proletariaat eens vooral een einde te maken aan de meest brute wijze van meerwaarde-vergroting, de verlenging van den arbeidsdag. De kapitalistische klasse zal dan al hare kracht moeten geven aan de tweede methode van winstvermeerdering, de verbetering der techniek.

Dit zal echter het ontwikkelingsproces der maatschappij ontzaglijk versnellen. Grootere fabrieken, betere machines, productie op breederen grondslag, dat beteekent onder het kapitalisme terzelfder tijd meer proletariërs, meer proletariërs in één fabriek opeengehoopt, grootere scheiding der klassen, meerdere bewustwording. En dus eene aangroeiing in aantal en bewustzijn van die klasse, die eens het socialisme brengen moet!

Alle eischen van het proletariaat, en vooral die van den achturedag, dragen in zich dat zij als revolutionaire kern het ontwikkelingsproces der maatschappij verhaasten.

Elk hervormingsmiddel van de Sociaal-Democratie brengt mede eene bevordering van haar grootsch einddoel; de opheffing van iedere meerwaardevorming, iedere uitbuiting.

S. D. W.

voerders bedanken, voor de zeer merkwaardige wijze met dewelke zij de belangen van onze dierbare gemeente verdedigd hebben.

VOOR HET DEMOKRATISCH VERBOND :

De Secretaris De Voorzitter
van den Werkersbond, der Liberale Vereeniging,
J. BALLEGEER. L. LONDES.

Bijeenkomst om 7½ ure 's avonds.

Vanderkindere plaats.

Om 9 ure MEETING, Hotel Terminus.

Men ziet het, de liberalen en socialisten meer en meer vereenigd (!) roepen geheel de bevolking van Ukkel — die voornamelijk uit arbeiders bestaat — op, om door deelneming aan de manifestatie te toonen, hoezeer een verdediger van het kapitalistisch systeem, als de liberaal M. Errera, door hen allen als burgemeester was begeerd en tevens om de verkleefde anti klerikale zaakvoerders als de dd. Burgemeesters te bedanken voor hunne toewijding aan de gemeentelijke zaken bewezen.

Die verkleefde anti klerikale zaakvoerders hebben niets anders gedaan, dan de taak uitgevoerd die voor de instandhouding der kapitalistische-productiewijze en maatschappij aan de besturen der gemeenten ten deel valt. En daarom kregen zij den dank van de socialisten, wier taak is: de totstandkoming der socialistische productiewijze te bevorderen, die dus hun bestrijders moesten zijn!

De manifestatie was gelukkig, wat de opkomst betreft, een fiasco; behalve de muziekkorpsen liepen een tweehonderd menschen achter de blauwe en roode vaan. De arbeiders wisten de toewijding der anti klerikale zaakvoerders blijkbaar beter naar waarde te schatten, dan de leiders van den socialistischen Werkersbond!

Gelukkig zeiden we, was de manifestatie een fiasco. Inderdaad!

Want nu waren het maar weinigen, die het miselijke schouwspel te zien kregen.

Dat zij, de socialisten, wier eerste en voornaamste taak om tot macht te komen is: de arbeiders het vertrouwen in liberaal en klerikaal te ontneemen, aan liberale tegenstrevers eene serenade brachten en hen met ontbloot hoofd dankten voor hun beleid! Dat niet minder kapitalistisch is als het beleid van klerikale gemeentebesturen!

Men begrijpt wat 'n verwarring dat onder de arbeiders moet brengen. Het geeft enkel eene versterking van 't kapitalisme; daar men zodoende de arbeiders die de liberale partij naloopen, in hun waan, dat ze daar op hun plaats zijn versterkt en steeds weer nieuwe groepen arbeiders vertrouwen in de liberalen geeft!

In de meeting die op de manifestatie volgde, raadde de socialistische leider Bens, socialisten en liberalen aan, om hand in hand te blijven strijden tegen den vijand het klerikalisme. En het liberaal kamerlid Hijmans kon onder applaus der socialisten, verklaren: dat het niet waar is, dat er drie partijen zijn n.l. liberalen, socialisten en klerikalen zooals de klerikalen zeggen. „Er zijn slechts twee partijen klerikalen en anti klerikalen!”

Toen we dit alles zagen en hoorden dachten we onwillekeurig aan bovenstaande aanhaling van P. J. Troelstra. Hier heeft men nu te doen met socialisten die niet zijn: zooals de blinde enz., hier durft men de heining, dat wil zeggen: beginsel en theorie, die tot steun en wegwijzer moeten dienen, wel loslaten en men ziet waarheen dat voert! De „Socialistische Werkersbond” van Ukkel en van vele andere plaatsen, komt meer en meer in dezelfde verhouding tot de liberalen te staan, als in Holland het liberale Werklieden-verbond tot de Vrijzinnig-Demokraten.

Dat behoeft echter niemand te verwonderen. Eene socialistische partij die haar taktiek niet inricht volgens de eischen der socialistische theorie en beginsel, sticht daardoor verwarring omtrent het doel en trekt velen aan, die door eene principiële taktiek zouden worden afgestooten en dus niet bij haar thuis behooren. Daar deze meestal meer ontwikkeld zijn en meer vrijen tijd hebben dan de arbeiders, krijgen ze gewoonlijk al gauw de leiding in handen en voeren de partij ten verderve.

Daarom moet onze partij doen als de blinde: den wegwijzer vasthouden! Want eene partij die haar beginsel loslaat, is als een schip zonder kompas en loopt gevaar op klippen als „anti klerikalisme” te verbrijzelen!

Ontwerp-Strijdprogram.

De commissie, op het constitueerend congres onzer partij benoemd tot uitwerking van het strijdprogram, en die nu bestaat uit Van Ravesteijn, P. Wiedijk en S. de Wolff*), onderwerpt het hierna volgende ontwerp aan het oordeel van de partij.

De commissie wenscht echter omtrent den aard van haar werk en het karakter van het gepubliceerde ontwerp het volgende op te merken.

Zij is van oordeel, dat de meest gewenschte wijze, om het strijdprogram eener sociaal-democratische partij samen te stellen, deze is, dat de in het strijdprogram geformuleerde eischen onmiddellijk voortvloeien uit het beginsel-program en daarvan dus als 't ware de voortzetting zijn. Zij meent derhalve aan het Congres te moeten voorstellen een grootere commissie te benoemen, welke beginsel-program en strijdprogram in studie zal nemen, ten einde beide tot een goed aan elkaar sluitend geheel te maken en tevens de middelen nader te omschrijven, waardoor het proletariaat, zich baseerend op het beginsel-program, den strijd moet voeren ter verwezenlijking van de in het strijdprogram neergelegde eischen, in overeenstemming met wat de wetenschap van den proletarischen klassestrijd daaromtrent in den nieuweren tijd heeft geleerd (bv. het middel der massale werkstaking).

Bijgevolg wenscht de commissie aan het hierbij gevoegde ontwerp nog slechts de waarde van een voorloopig strijdprogram toegekend te zien, wat ook blijkt uit het feit, dat zij in den korten tijd, waarover zij beschikte, de punten: koloniale en agrarische kwestie, alsmede de bijzondere eischen op gemeentelijk gebied te stellen niet kon formuleeren. Wat dit laatste betreft meent zij echter, dat de Partij in de in dit strijdprogram geformuleerde eischen voor het oogenblik reeds een voldoende leiddraad bezit.

1. Democratiseering van alle vertegenwoordigende lichamen en van uitvoerende gezagspersonen en -lichamen (afschaffing der Eerste Kamer, volksreferendum, evenredige vertegenwoordiging, republikeinsche regeringsvorm).

Algemeen, gelijk, enkelvoudig en rechtstreeks kies- en stemrecht voor mannen en vrouwen, die hun 20 jaar bereikt hebben, met geheime stemming. Korte legislatieve perioden.

2. Bestrijding van alle maatregelen en wettelijke voorschriften, die de arbeidersklasse zouden belemmeren in haar vrijheid van organisatie en actie (recht van vereeniging, vergadering, meenings- en uitingsvrijheid, stakingsrecht zonder onderscheid tusschen arbeiders in vrije bedrijven en ambtenaren of arbeiders in publieke dienst).

3. Afschaffing van alle bepalingen, die er op gericht zijn de politieke en economische gelijkgerechtigdheid der vrouw te verkorten (bestrijding van elk streven om de mogelijkheid tot of gelegenheid voor beroepsarbeid voor de vrouw te verminderen en de vrouw van het terrein van den maatschappelijke arbeid terug te dringen, met wettelijke, beschermende bepalingen voor arbeidsters, voor zoover die in het algemeen door haar lichamelijke gesteldheid geboden zijn, en in het bijzonder ten einde de moeder-arbeidster de uitoefening harer moederfuncties mogelijk te maken, dus moederschapsverzekering).

4. Een arbeidswetgeving, ter bevordering van de lichamelijke en geestelijke weerbaarheid der arbeidersklasse, zoowel in de nijverheid, den handel en 't vervoerwezen, als in den landbouw en de veeteelt (achturige werkdag, afschaffing of zoo groot mogelijke beperking van den nacht arbeid, verbod van kinderarbeid tot 14-jarigen leeftijd, bijzondere bescherming tot het 18e jaar; kosteloze verzekering der arbeiders tegen de gevolgen van ziekte, invaliditeit, ongevallen, werkloosheid en ouderdom onder controle en medebestuur van belanghebbenden; ingrijpende hygiënische bedrijfswetgeving; regeling der arbeidsinspectie op een wijze, die een volledige toepassing der arbeidswetgeving waarborgt).

5. Verplicht neutraal lager onderwijs van staatswege, en zoo groot mogelijke uitbreiding daarvan, zoowel ten aanzien van leerstof, duur, voortzetting en herhaling, als wat betreft de lichamelijke verzorging der leerlingen. Volledige gelegenheid om kosteloos van alle inrichtingen van openbaar onderwijs gebruik te maken voor arbeiders en met hen gelijkstaanden.

6. Volledige scheiding van kerk en staat (weigering van alle subsidies uit publieke kassen aan kerkelijke instellingen en voor kerkelijke of godsdienstige doeleinden).

7. Afschaffing van het militaire stelsel. Invoering van een algemeene volkswapening in plaats van 't staande leger.

8. Kosteloze rechtspleging voor arbeiders en gelijkstaanden. Deelneming van gekozen leeken aan de rechtspraak (volksjury). Schadeloosstelling voor niet schuldig gebleken in hechtenis gestelden en veroordeelden.

9. Naasting van alle bedrijven, die een monopolistisch karakter dragen. Opheffing van het individueele en concurrentie-karakter van alle vakken van hygiënischen en sanitairen aard (geneeskunde, geneesmiddelen-bereiding, ziekenverzorging enz.)

*) Deze laatste door het P. B. benoemd in de plaats van Mr. H. W. J. Sannes, die bedankt had.

10. Uitbreiding, verscherping en krachtige doorvoering van de wettelijke bepalingen ter bestrijding van den grond- en woningwoeker en ter bevordering van een deugdelijke volkshuisvesting.

11. Sterk opklimmende belasting op de inkomsten, het vermogen en de erfenissen, met vrijstelling van on- en minvermogens; staatserpacht; afschaffing van alle belastingen op noodzakelijke volksbehoeften.

Advertentiën.

KARL KAUTSKY
ETHIEK
en Materialistische Geschiedenisbeschouwing
::: VERTAALD DOOR :::
HERMAN GORTER
PRIJS GEB. f 1.65, ING. f 1.25
Uitg. Mij. v/h. WAKKER & Co., Rotterdam.

Een boek dat tintelt van sociaaldemocratie en strijd lust. P. L. TAK.

HENR. ROLAND HOLST.

Algem. Werkstaking en Sociaaldemocratie

met een voorwoord van KARL KAUTSKY.

Prijs: Gebonden f 1.65, Ingenaaid f 1.25.

Geschiedenis v. d. Proletarischen Klassenstrijd

Prijs: Gebonden f 1.65, Ingenaaid f 1.25.

De socialistische opvoeding van de jeugd

Prijs 10 cent (50 exemplaren f 3.25).

De Vrouw, de Arbeidswetgeving en de Sociaaldemocratie

Prijs 15 cent (25 exemplaren f 3.75).

Kapitaal en Arbeid in Nederland.

UITVERKOCHT.

Opwaartsche Wegen. - Verzen.

Prijs: Gebonden f 2.90, Ingenaaid f 1.90.

Bij Boekverkoopers verkrijgbaar.

Uitg. Mij. v/h. H. A. WAKKER & CO., Rotterdam.

N.V. Amsterdamsche Boekhandel
P. C. Hooffstraat 125. Tel. 5517. Amsterdam.

ONZE AFDEELING „ANTIQUARIAAT”
ZENDT OP AANVRAAG GRATIS EN FRANCO
Catalogus No. 1, over ca 1500 2e. hands-boeken
op het gebied der RECHTS-, STAATS- en
SOCIALE WETENSCHAPPEN.

Partijgenooten en Geestverwanten,

Je Adres voor Vaandels en Banieren is

G. J. DE BRUIJN,
JAN DE BAENSTRAAT 57,
DEN HAAG.

Bijvoegsel van „De Tribune,” van 1 MEI 1909.

Meifeest in Nederland.

De twintigste maal komt vandaag het internationale proletariaat te feest om een gouden mijlpaal aan zijn strijdens- en lijdensweg te zetten op den lentedag, en omziend, kan het de blinkende teekens van elk jaar, als blijvende bloemen, overzien. Het was den twintigsten Meidag vanaf die van de Commune, toen de eerste van deze lange rij revolutionaire wapenschouwingen gehouden werd, — midden tusschen ons en de Commune ligt de Meiviering van 1890. Niet om de geschiedenis in willekeurige brokjes te deelen, maar om haar voortgang in die stadiën te bepalen, laten we den blik op beide stippen achter ons rusten.

De Commune, de eerste revolutie van het proletariaat, volgde direkt op de gewelddadige verschuiving der politieke verhoudingen die Duitschland in het midden stelde eener groepeerij van wordende kapitaal machten, gericht tegen de economische en politieke alleenheerschappij van Engeland. Uit het geluk en het leven van proletariërs bij duizenden en tienduizenden was de macht van dit konkur-reerend kapitalisme gebouwd, en het wendde die allereerst tegen het proletariaat. De Commune bleef begrensd tusschen de forten van Parijs, de Fransche arbeiders kwamen niet in beweging, en de Deutsche arbeidersklasse miste de macht om haar heerschers te weerhouden van daadwerkelijken steun aan de contra-revolutie.

In 1890 hadden de verhoudingen opnieuw een verandering ondergaan. De angst voor een dreigenden oorlog had over Europa gegalmd, de twee wereld-machten hadden den arm tegen elkaar opgeheven; maar tot strijd met de wapenen was het niet gekomen. De groote kapitalistische mogendheden voerden onophoudelijk bloedige oorlogen tegen elkaar, maar ze kozen tot slachtoffer enkel weerlooze Afrikaansche volken, omdat ze het Europeesche proletariaat vreesden. En zooals de arbeiders van het verslagen Frankrijk in 1871 revolteerden, zoo nu die van het teruggedrongen Duitschland, niet alleen de Berlijnsche, maar de geheele Deutsche arbeiders-klasse slaagde erin de socialistenvet te vernietigen.

In het tijdvak 1890—1909 is de Deutsche politiek overal verslagen, in Afrika, in Azië, in Zuid-Amerika, in Europa Engeland is geen alleenheerscher meer, maar staat aan 't hoofd van een tegen Duitschland gerichte groepeerij der machten. In dien strijd is de Russische staat tusschen de botsende machten geraakt en vermorzeld, daarop revolteerde Ruslands geheele Proletariaat, maar nu als aanvoerder van het gansche uitgebuite volk. En wel voorkwam de Europeesche reactie zijn diktatuur, maar de arbeiders van Europa hadden de macht om een gewapende tusschenkomst den voet dwars te zetten, de macht ook om een massamoord als van 1871 te beletten. De Internationale heeft in Rusland, Duitschland en in 't met dat laatste verbonden Oostenrijk één aaneengesloten leger, door de revolutie in 't eene, den kiesrecht-strijd in beide andere landen bijeengebracht. Frankrijk, wij zijn leidende positie voor altijd verjaagd, ziet de proletarische volksbeweging binnen zijn landpalen groot en bloeiend worden, en Englands kapitalisme ziet niet alleen daardoor, maar ook door den opstand der in de kapitalistische productiewijs gerukte koloniale volken en de revolutioneering van zijn eigen door de vernietiging van Englands alleenheerschappij niet meer deels bevoorrechte proletariaat, zijn weerkracht naar alle zijden ernstig bedreigd.

De beweging der kapitalistische voortbrenging is als die van een slang: zich optrekken, en dan zich uitrekken; zoo is de gang van het kapitalisme door den tijd. Iedere periode van productie-verlaging moet noodzakelijk eene zijn van afzet-uitrekking, van expansie. In zulk een periode, als we ook nu weer doorleven, wanklen de grenspalen en scheuren de politieke verhoudingen. Het proletariaat heeft thans nog den vrede weten te handhaven, maar de in de engte gedreven productiekrachten der verliezende partij moeten zich op den duur baan breken, 't zij door een strijd naar binnen of naar buiten. In elk geval de aanhef, na de Commune en de Russische revolutie, van de Europeesche revolutie.

Er zijn geen teekens waaruit wij kunnen lezen,

zooals oudtijds de priesters deden, hoelang de waarborg duren zal voor den volkerenvrede of in welken vorm de beslissing nadert. Wij kunnen slechts weten dat de hechtste en volkomenste eenwording van Europa's arbeidersklasse voorwaarde is tot haar overwinning, en als ze niet vóór den tijd tot stand komt, daarin duur gekocht zal moeten worden. Dat daarom een „nationale” taktiek absoluut verwerpelijk is omdat niet de onbeteekende hervormingen waarmee een achterlijk deel der klasse zich wil laten bevredigen, maar de vereenigde strijd der arbeiders voor de internationale eischen — die ook niet uit de lucht gegrepen zijn, neen beantwoorden aan de behoeften van 't internationale proletariaat — zoowel voor het onmiddellijk belang der geheele klasse als voor 't verkrijgen der wettelijke inwilliging van een deel der eischen het groote, het noodige, het overwegende is.

Op één Mei gelden nog de resolutie's der Internationale, niet voor den 10-urendag à la Millerand of op z'n Schapersch, maar voor onzen 8-ureneisch. Een aantal Bestuurdersbonden heeft als onze Partij begrepen dat in elke aktie thans 't algemeen kiesrecht moet vooropstaan en dit eraan verbonden. Zoo is het nationale cachet op onze Meibetooging bij uitstek internationaal. Als de groote wereldoverbloeiende solidariteitsuiting van Een Mei iemands hart kan verheugen, dan 't onze, wijl op dien éenen dag wij machtig de eischen van onze nog zoo kleine groep gedragen voelen door 't geheele internationale proletariaat, ook het Nederlandsche.

En vooral vandaag, omdat, anders dan in '71 en anders dan in '90, er thans een partij hier bestaat die niet eens per jaar maar bij voortdoring en ononderbroken de eischen der revolutie, die harder en harder klopt aan de deur van den tijd, tot gelding zal brengen.

H. C.

Onze taak.

„De Eerste Mei beteekent de wapenschouwing van het strijdende proletariaat.”

Zoo ving een artikel van Kautsky, in *Die Neue Zeit*, verleden jaar als hoofdartikel in ons blad geplaatst, aan. Een wapenschouwing van het strijdende proletariaat, ook in Nederland. En als we dan gaan vergelijken, de kracht van het strijdende proletariaat verleden jaar en nu, neen, dan kunnen we niet met voldoening op het afgelopen jaar terugzien. In strijdbaarheid, in volkomen bewust verzet tegen het kapitalisme, is het Nederlandsche proletariaat sedert Mei 1908 niet vooruitgegaan.

Het is de eerste Meidag, dat weer eens opnieuw twee socialistische partijen in ons kleine landje bestaan. De eene, de onze, klein, met weinig afdelingen, een beroide kas, een klein weekblad als orgaan, strijdende nog met al de moeilijkheden van de eerste jeugd, maar ook krachtig, door haar marxistische inzicht, door het onverzoenlijk optreden tegen de bourgeoisie, dat, als de éenig juiste methode tot het bewust en krachtig maken van het proletariaat op den duur onze zwakke kleinheid van thans zal maken tot een zéér sterke grootheid.

De andere partij, de S. D. A. P., in vergelijking van de onze, groot en machtig, met een uitgebreide pers, een groot getal propagandisten, een groot aantal afdelingen over het gehele land verspreid; maar bij al die uiterlijke kracht tevens innerlijk verzwakt in haar werfkracht juist bij die groepen van arbeiders, die de revolutionaire kracht hebben, tot den harden strijd tegen de bourgeoisie, die noodig is. De achteruitgang in ledental in de groote steden bij de S. D. A. P. de omstandigheid, dat onder die leden de arbeiders in de groot-industrie, in de transportbedrijven slechts sporadisch voorkomen, het feit, dat de kracht van die partij ligt op het platte land, dat nog bij lange na niet zóó de gevolgen ondervindt van de kapitalistische ontwikkeling als dat in industrie en transport het geval is, dat alles maakt, dat de S. D. A. P. nog niet is, en, als ze zoo doorgaat, ook nooit zal worden, de organisatie, die het strijdende proletariaat in Nederland omvat.

Die groote invloed op het proletariaat, die op den langen duur de kapitalistische ontwikkeling, ook in ons land mogelijk zal maken, zal niet worden verkregen door de groote en sterke partij; dien groeten invloed zal ons kleine zwakke groepje verkrijgen en zal het maken tot de krachtige organisatie van het werkelijk strijdende proletariaat. Onze manier van optreden, de marxistische, is door de practijk in verschillende landen gebleken de eenig juiste te zijn voor de sterke organisatie van de arbeiders; het revisionisme kan slechts tijdelijke of plaatselijke successen hebben.

Wij hebben dien invloed nog niet, evenmin nog als de partij, waartoe we verleden jaar nog be-

hoorden. Het proletariaat, dat de gevolgen van he kapitalistische stelsel het meest en onmiddellijk voelt, dat proletariaat is nu, evenals in 1908, nog slechts voor een zeer klein gedeelte bewust en strijdbaar; zonder krachtig, revolutionair verzet schikt het zich nog steeds voor de overgroote meerderheid in zijn lot; geen nieuwe, krachtige groepen van strijders nemen sedert verleden jaar aan onze wapenschouwing deel.

Het is onze taak, daarin verandering en verbetering te brengen. De onverzoenlijke voering van den klas-senstrijd, niet trachten hervormingen te verkrijgen, door het ontzien van het mooipratende deel van de bourgeoisie, een propaganda, gericht op het brengen van juist theoretisch inzicht omtrent de maatschappelijke ontwikkeling, een ontmaskering van de mooie woorden der „democratische” bourgeoisie, die in haar daden tegenover het proletariaat volkomen gelijk is aan de conservatieve, de revolutionaire toon, waarmee we zullen spreken en schrijven, dat alles zal bij het proletariaat van de groote steden, van de grootindustrie, van de transportbedrijven, instemming en weerklink vinden.

Laten we, in het voornemen, dat alles zooveel we kunnen te bevorderen, er voor zorgen, dat een volgend Meifeest, door onze actie, het werkelijk strijdende proletariaat in grooter drommen aan onze wapenschouwing deelneemt.

R.

K.

Partijnieuws.

Het P. B. vergaderde 26 April. Onder de ingekomen stukken was een bericht van den secretaris der Afd. Utecht, waarin o. a. dat Mr. Mendels had bedankt als lid der S. D. P.

Een voorstel van de Tribune-redactie, om een kleine rentelooze leening te sluiten van 1000 gld., in aandeelen van 25 gld., ook te splitsen in vijf, werd goedgekeurd.

Eveneens het laten verschijnen met een bijblad van het 1 Mei nr. en voor de nummers van de Tribune gedurende den verkiezingstijd.

Verder werd nog ten aanzien van de Tribune besloten, dat reeds aan het congres van 23 Mei a. s. de vraag zal worden voorgelegd, het blad tweemaal 's weeks te doen verschijnen.

De amendementen op de beide in dit blad van 1 Mei voorkomende ontwerpen van Statuten (Huish. Regl.) en Strijdprogram, worden ingewacht aan het partijsecretariaat (M. Mensing, v. Eeghenlaan 11) uiterlijk *Woensdag 12 Mei*. Zij zullen in de Tribune van 15 Mei worden afgedrukt.

Ten slotte: de mededeeling van den uitslag van referendum voor de verkiezing van een partijbestuurslid, waarvoor de stembriefjes 26 April aan de Afdelingen en de Algemeene leden zijn toegezonden, worden eveneens uiterlijk 12 Mei ingewacht.

Binnenkort verschijnt: *Sociaaldemokratie en Revisionisme* door H. Gorter. ± 80 bladz. voor 10 cents.

Reeds nu worden bestellingen aangenomen door het partijsecretariaat, Van Eeghenlaan 11, Amsterdam.

Voor het partijbestuur:

M. MENSING.

Secr.-Penn.

Van de Afdelingen.

Bussum. — Naar aanleiding van het advies gegeven door het P. B. der S. D. A. P. inzake Meiviering, heeft de afd. Bussum S. D. A. P. onze afd., hoewel wat laat, alsnog uitgenoodigd tot medewerking.

Utrecht. — De afd. vergaderde Vrijdag 23 April j.l.

Op verzoek van het P. B. werd een correspondent benoemd. Hiervoor werd aangewezen J. Hoogcarpel.

Besloten werd aansluiting te vragen bij de door den U. B. B. georganiseerde 1 Meiviering.

Een regeling betreffende de contributie-inning werd getroffen.

Bij de rondvraag werd de circulaire van de partijsecretaresse, betreffende de financiën, den leden uitgereikt en in hun bijzondere aandacht aanbevolen.

Sociaal-Democratische Partij in Nederland.

ONTWERP-STATUTEN.

I. VAN DEN NAAM.

ART. 1. De Vereeniging, genaamd Sociaal-Democratische Partij in Nederland, is gevestigd te Amsterdam.

II. VAN HET DOEL.

ART. 2. Het doel en streven der partij is neergelegd in haar beginsel-program, luidende: (Volgt Beginselprogram)

